

0-4/11

**Høring - NOU 2010:8- Med forskertrang og lekelyst - systematisk pedagogisk tilbud til alle førskolebarn.
(ark. nr. E: A0 &13, 201100112)**

Oppvekststyrets innstilling:

1. Kristiansand kommune gir sin tilslutning til utvalgets forslag slik det fremkommer i høringsuttalelsen.
(Enst)
2. Oppvekststyret mener barnehagen fortsatt bør være frivilling
(Enst)
3. Oppvekststyret mener Brennaudvalget legger for stor vekt på progresjon i barns læring kontra lek og sosial utvikling.
(5/4 med leders dobbeltstemme))

Forslag:

Representanten Kristiansen (Krf) fremmet følgende 2 tilleggspunkter til innstillingens pkt 1:

"Oppvekststyret mener barnehagen fortsatt bør være frivilling"

"Oppvekststyret mener Brennaudvalget legger for stor vekt på progresjon i barns læring kontra lek og sosial utvikling"

Punktvis votering:

Innstillingens pkt 1 enst vedtatt.

Kristiansens (Krf) forslag til nytt pkt 2 enst. vedtatt

Kristiansens (Krf) forslag til nytt pkt 3 vedtatt med leders dobbeltstemme, med 5 mot4 (Lyngø Ap, Dehqhan Ap, Bekkenes V, Saga H.)

8 av 9 repr tilstede.

Dato: 04.01.2011
Saksnr.: 201100112-1
Arkivkode E: A0 &13
Saksbehandler: Gro Holte

Saksgang
Oppvekststyret
Formannskapet

Møtedato
18.01.2011
02.02.2011

Høring - NOU 2010 8 Med forskertrang og lekelyst - systematisk pedagogisk tilbud til alle førskolebarn

Sammendrag:

Kunnskapsdepartementet legger med dette fram NOU 2010:8 "Med forskertrang og lekelyst – Systematisk pedagogisk tilbud til alle førskolebarn" på høring.

Det offentlige utvalget som regjeringen oppnevnte, "Brenna- utvalget", har hatt et omfattende mandat og fremmer en rekke forslag angående innhold og organisering av et pedagogisk tilbud til barn før skolestart.

Formålet med utvalgets arbeid er å sikre at alle førskolebarn, uavhengig av funksjonsnivå og sosial bakgrunn, får mulighet til å delta i systematisk pedagogisk tilbud.

Dette skal sikre at alle barn har erfaringer fra samvær med andre barn i et sosialt nettverk, kjennskap til begreper og grunnleggende ferdigheter i språk og i andre emner før skolestart. Utvalget har lagt til grunn et helhetssyn på barnet hvor alle utviklingsområder, sosial, språklig, motorisk, emosjonell, kognitiv og kreativ utvikling, er like viktig.

I utredningen fokuseres det på tiltak som er rettet inn mot aldersgruppa 3-5 år. Dette med bakgrunn i at det er viktig å igangsette tiltak tidlig – et "Tidlig innsats" perspektiv - for å bidra til at barn får et godt utgangspunkt når de skal klare seg i skolen, i samfunnet og senere i livet.

Kristiansand kommune er av den oppfatning av at Brenna-utvalget har gjort et grundig arbeid i sine analyser, drøftinger og vurderinger.

Hovedbudskapet er at kvalitet og kompetanse må økes i barnehagene og dette støttes av Kristiansand kommune.

Kristiansand kommune velger å kommentere flg. 4 områder med tilhørende tiltak:

1. Personale i barnehagen/kompetanse, 2. Barnehagens innhold og oppgaver, 3. Samarbeid og sammenheng barnehage og skole og 4. Styring av sektoren.

Disse anses som mest sentrale og vil ha størst effekt i å utvikle et systematisk og kvalitativt godt tilbud i barnehagen.

Forslag til vedtak:

1. Kristiansand kommune gir sin tilslutning til utvalgets forslag slik det fremkommer i høringsuttalelsen.

Tor Sommerseth
rådmann

Marie Føreland
Konst. oppvekstdirektør

Trykte vedlegg:
- Mandat for utvalget

Utrykte vedlegg:

Bakgrunn for saken :

Regjeringen oppnevnte 10.06.09 et offentlig utvalg, " Brenna- utvalget", for å vurdere pedagogisk tilbud til alle førskolebarn.

Utvalget leverte sin utredning – NOU 2010:8 Med forskertrang og lekelyst. Systematisk pedagogisk tilbud til alle førskolebarn - 1.oktober 2010.

Bakgrunn for utvalgets arbeid er Stortingsmelding 41 (2008-2009) Kvalitet i barnehagen , som ble lagt fram våren 2009.

I forbindelse med arbeidet besøkte utvalget kommuner og barnehager rundt i landet, deriblant Kristiansand kommune v/Veslefrikk barnehage.

Regjeringen er opptatt av å sikre alle barn like gode muligheter og et godt utgangspunkt for å klare seg i skolen og samfunnet ellers.

Forskning viser at et godt pedagogisk tilbud i førskolealder er viktig for utviklingen av grunnleggende ferdigheter og for å lykkes videre i skolen og samfunnet.

Formålet med Brenna- utvalgets arbeid er å sikre at alle førskolebarn, uavhengig av funksjonsnivå og sosial bakgrunn, får mulighet til å delta i systematisk pedagogisk tilbud. Dette skal sikre at alle barn har erfaringer fra samvær med andre barn i et sosialt nettverk, kjennskap til begreper og grunnleggende ferdigheter i språk og i andre emner før skolestart. Dette skal gi alle førskolebarn et godt utgangspunkt for å klare seg i skolen og i samfunnet ellers.

Utvalget har hatt et omfattende mandat (utdrag fra mandatet)

" - *Gjøre greie for, vurdere og analysere hvordan det organiserte tilbudet før skolestart er i dag, basert på forskning om barn i førskolealder.*

Vurdere ulike ordninger for et pedagogiske tilbud som kan tilbys alle barn i målgruppen, og peke på fordeler og ulemper ved ulike løsninger.

Dersom utvalget, på bakgrunn av analyser og vurderinger, vurderer det som formålstjenlig å legge fram et forslag til et pedagogisk tilbud før skolestart, skal det gjøres nærmere rede for innholdet i , rammene for og organisering av tilbudet."

Utvalget har lagt til grunn et helhetssyn på barnet hvor alle utviklingsområder, sosial, språklig, motorisk, emosjonell, kognitiv og kreativ utvikling, er like viktig.

Utredningen omfatter alle barn, uavhengig av bakgrunn og forutsetninger. Dvs at den omfatter minoritetsspråklige/flerspråklige, samiske, barn med lærevansker, barn med nedsatt funksjonsevne samt barn med sosiale og emosjonelle vansker.

Utredningen fastsetter at et godt pedagogisk tilbud er viktig for barna både i et her-og-nå-perspektiv og i et fremtidsperspektiv.

Utvalget definerer **et systematisk pedagogisk tilbud** som flg.:

- Det finnes et **samfunnsoppdrag** med tilhørende **intensjoner** og **føringer**
- Det pedagogiske tilbudet er basert på grunnleggende **verdier** og **mål**
- **Målene** for institusjonens pedagogiske tilbud er klare og konkrete og i tråd med samfunnsoppdraget.
- Institusjonen har definert og konkretisert innhold for det pedagogiske tilbudet
- Institusjonen gjør rede for **hvordan det skal arbeides** med innholdet for å oppnå målene, og hvordan tilbudet er **planlagt**.
- Det finnes en **progresjon** i det pedagogiske tilbudet når det gjelder tid, innhold, arbeidsmåter, barnegruppe og det enkelte barn
- Institusjonen har klare retningslinjer for **kvalitetsikring**, **vurdering** og **utvikling** av det pedagogiske tilbudet med tanke på institusjonen som organisasjon og barnet/barna.

Brenna utvalget foreslår/anbefaler 40 tiltak fordelt på flg. pkt.

- Obligatorisk barnehage
- Gratis barnehage
- Organisering av tilbudet
- Samarbeid med andre instanser
- Samarbeid med foreldre
- Barnehagens innhold og oppgaver
- Personalet i barnehagen
- Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole
- Styring av sektoren og foreldrebetaling
- Kunnskap om barnehagens betydning

Vurdering og konklusjon

Kristiansand kommune er av den oppfatning av at Brenna-utvalget har gjort et grundig arbeid i sine analyser, drøftinger og vurderinger. Hovedbudskapet er at kvalitet og kompetanse må økes i barnehagene og dette støttes av Kristiansand kommune.

Kristiansand kommune synes det er positivt at Brenna-utvalget velger å fokusere på tiltak som er rettet inn mot aldersgruppa 3-5 år og ikke å begrense tiltak rettet mot de eldste barna i førskolealder. Dette med bakgrunn i at det er viktig å igangsette tiltak tidlig – et "Tidlig innsats" perspektiv - for å bidra til at barn får et godt utgangspunkt når de skal klare seg i skolen, i samfunnet og senere i livet.

Kristiansand kommune velger å kommentere de områdene vi anser som mest sentrale i en prioritert rekkefølge. Vi har videre trukket fram enkelte tiltak som vi mener vil ha størst effekt i å utvikle et systematisk og kvalitativt godt tilbud i barnehagen.

Kristiansands kommunes vurderinger :

1. Personalet i barnehagen

Personalet er den viktigste faktoren for å sikre kvalitet i barnehagen. Pedagogene er i en særstilling og det er viktig at disse besitter nødvendig kompetanse som forventes i h.h.t lov og rammeplan .

En økning av pedagognormen i barnehagen, samt kompetansetilførsel for barnehagens personale, vil klart kunne gi bedre kvalitet og gi barna et større læringsutbytte.

Kompetansetilførsel er barnehageeiers ansvar, men det er også viktig som utvalget påpeker, å få styrket førskolelærerstudiet og videre- og etterutdanningen for pedagoger/andre ansatte.

Kristiansand kommune støtter flg. forslag og anbefalinger:

- Utvalget foreslår at 50% av de ansatte i barnehagene må ha førskolelærerutdanning eller annen tilsvarende pedagogisk utdanning.
- Utvalget anbefaler at det vurderes å innføre et minimumskrav til formelle kvalifikasjoner hos assistenter i barnehagen
- Utvalget foreslår at de innføres et varig system for etter- og videreutdanning for ansatte i barnehagesektoren.
- Utvalget foreslår at muligheten til dispensasjon fra utdanningskravet må innskrenkes.
- Utvalget foreslår at førskolelærerutdanningen blir 4-årig.
- Utvalget foreslår at det lovfestes et krav om barnehagefaglig kompetanse i kommuneadministrasjonen.

Økningen av pedagognormen vil medføre økonomiske konsekvenser og det må være en forutsetning at kommunene overføres tilstrekkelig økonomiske ressurser.

2. Barnehagens innhold og oppgaver

Det er avdekket store kvalitetsforskjeller i barnehagesektoren gjennom ulike undersøkelser de siste årene, og i flg. utvalgets kartlegging fremkommer det at ikke alle barnehager arbeider på en systematisk god måte som skal til for å sikre at alle barn får et godt systematisk tilbud.

Ut fra rammeplanen fremstår barnehagen som en pedagogisk virksomhet som har stor metode frihet og personalet har også stor frihet i hvordan de tilrettelegger innholdet og arbeider med målene.

Kristiansand kommune støtter utvalgets vurdering av at rammeplanen må bli tydeligere og gi tilstrekkelig kriterier eller indikatorer på hva et godt pedagogisk tilbud skal være samtidig som barnehagens helhetlige læringssyn bevares.

Kristiansand kommune støtter flg. forslag og anbefalinger:

- Utvalget foreslår at det i rammeplanen i tillegg til mål knyttet til fagområdene også settes mål for barnehagens arbeid med lek, omsorg og sosial kompetanse.
- Utvalget foreslår at det i rammeplanen settes mål for hva det enkelte barn skal utvikle av basiskompetanse
- Utvalget foreslår at det i rammeplanen settes mål for at barnet selv også for sette mål for sin egen læring og utvikling.
- Utvalget foreslår at det i rammeplanen må stilles tydeligere krav til årsplansarbeidet i barnehagen
- Utvalget foreslår at rammeplanen må bli tydeligere på kravet om progresjon i barns læring og utvikling
- Utvalget foreslår at det i rammeplanen må stilles krav om likt fokus på formelle og uformelle læringssituasjoner i barnehagen
- Utvalget foreslår at de skoleforberedende aktivitetene legger hovedvekt på utviklingen av barns sosiale kompetanse, språk og andre former for kommunikasjon.
- Utvalget foreslår at det i rammeplanen må tydeliggjøres hva innholdet i de skoleforberedende aktivitetene skal være
- Utvalget foreslår at alle barnehager må ta i bruk en tretrinnsmodell for mer systematisk identifisering og oppfølging av barn med særlige behov.
- Utvalget foreslår at det utarbeides en veileder for barnehagene om arbeidet med barn og traumer.

3. Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole.

Et godt samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole er avgjørende for å kunne sikre at alle barn, uavhengig av funksjonsnivå og sosial bakgrunn, får et godt utgangspunkt for å klare seg i skolen og samfunnet ellers.

Det nåværende regelverk som omtaler barnehage-skole samarbeidet er uklart og ikke forpliktende. Det bør derfor opprettes en samarbeidsplikt i regelverket for både barnehage og skole.

Det er viktig at kommunen har en helhetlig politikk for hvordan dette samarbeidet skal ivaretas. Det bør utarbeides forpliktende rutiner og tilføres kompetanse om og kjennskap til fagfeltet og særegenheter innen barnehage og skole. Dette er vesentlig for å få et styrket samarbeid vedrørende en god og trygghetskapende overgang for det enkelte barn.

Kristiansand kommune støtter flg. forslag og anbefalinger:

- Utvalget foreslår at det innføres en plikt til samarbeid mellom barnehage og skole i regelverk og planverk for både barnehage og grunnopplæringen

- Utvalget foreslår at kommunen pålegges å lage en overordnet plan for hvordan sammenhengen mellom barnehage og skole skal sikres og overgangen skal bli best mulig for barna.
- Utvalget foreslår at deler av innholdet i den statlige veilederen *Fra eldst til yngst* tas inn i forskriften for både barnehageloven og opplæringsloven.

4. Styring av sektoren

Utvalget mener at det må stilles større krav til innhold og kvalitet i barnehagen i barnehageloven, og at styringen av sektoren i større grad må sikres gjennom barnehageloven. Det bør innføres krav til hvordan og hvor ofte tilsyn skal gjennomføres, og at det må stilles tydeligere krav om hva det skal føres tilsyn med.

Kristiansand kommune støtter flg. forslag og anbefalinger:

- Utvalget anbefaler at det sikres sterke nasjonale kvalitetskrav for barnehagene gjennom lov og forskrifter i tilknytning til innføring av rammefinansiering av barnehagene.
- Utvalget foreslår at kommunenes tilsyn av barnehagene styrkes gjennom sterkere nasjonale føringer.

Styrket satsing på tilsyn vil kunne medføre behov for økt personell.

Det må være en forutsetning at det følger økonomiske ressurser med til nyansettelser.

Boks 1.1 Mandat

Bakgrunn

I dag er det aukande krav til at kvar og ein skal ha gode dugleikar og god kompetanse. Barn har interesse for å lære lenge før skulestart. I Rammeplan for innhald og oppgaver i barnehagen heiter det at barn er nyfikkne og spørjelystne, og at dei har stor lærelyst. Dette er kvalitetar ein skal ta var på og stå opp under. Her ligg sjølve grunnlaget for livslang læring. Forsking frå Storbritannia viser at både kvaliteten på barnehagetilbodet og kor lenge barna har gått der, spelar ei stor rolle for lese- og reknedugleikane når barna tek til på skulen. Den norske Morbarnundersøkinga fortel oss at dei barna som har gått i barnehage, har betre språkutvikling enn dei barna som ikkje har gått i barnehage. Tidleg språkutvikling hos barnet er viktig for utvikling av sosiale dugleikar og seinare for evna til å lære å lese og skrive. Forsking har òg vist at gutar som har gått i barnehage, har fleire vener som vaksne samanlikna med dei som ikkje har denne erfaringa. Det er derfor viktig at barn i førskulealder får eit tilbod av høg kvalitet. Tilbodet skal gi dei eit godt grunnlag for utvikling av sosial kompetanse. Dei skal òg oppleve gode relasjonar til andre barn. Det gir eit godt fundament for læring i skulen.

Barnehagen er ein frivillige del av utdanningsløpet. I dag har 96 pst. av alle barn erfaring frå barnehage når dei startar skulegangen. For at barn skal få utvikle seg best mogleg i tida før skulestart, er det viktig at alle, uavhengig av funksjonsnivå og sosial bakgrunn, får eit likeverdig pedagogisk tilbod som dei har eit best mogleg utbytte av. Det meste av dei pedagogiske tilboda som barn får før skulestart, får dei i barnehagen. Dei barna som ikkje går i barnehagen, får dermed ikkje det same tilbodet.

Formål

Formålet er å sikre at alle førskulebarn, uavhengig av funksjonsnivå og sosial bakgrunn, får moglegheit til å delta i eit systematisk pedagogisk tilbod. Dette skal sikre at alle barn har erfaringar frå samvere med andre barn i et sosialt nettverk, kjennskap til omgrep og grunnleggjande dugleikar i språk og i andre emne før skulestart. Dette skal gi alle førskulebarn eit godt utgangspunkt for å klare seg i skulen og i samfunnet elles.

Oppgaver/avgrensingar for utvalet

Utvalet får dette mandatet:

- Gjere greie for, vurdere og analysere korleis det organiserte tilbodet før skulestart er i dag, basert på forskning om barn i førskulealder.

- Gjere greie for det pedagogiske tilbodet til førskulebarn i land det er naturleg å samanlikne oss med.
- Vurdere ulike ordningar for eit pedagogisk tilbod som kan tilbys alle barn i målgruppa, og peike på fordelar og ulemper ved ulike løysingar.
- Greie ut innhaldet i dei ulike alternativa, som skal inkludere:
 - Tilbod i samsvar med rammeplan for innhald og oppgaver i barnehagen og/eller læreplanen i skulen.
 - Målgruppe og omfang av tilbodet (månader og kor mange timar i veka tilbodet skal vere).
- Vurdere korleis tilbodet til førskulebarna bør organiserast, m.a. samarbeid med barnevernet og andre instansar.
- Vurdere kva for konsekvensar det vil få for tilbodet til dei andre barna i barnehagen at nokre barn får eit systematisk pedagogisk tilbod.
- Vurdere kva for kvalifikasjonar det personalet bør ha som skal syte for tilbodet til førskulebarna, og vurdere kor stort behovet for pedagogar vil bli om eit slikt tilbod blir gitt.
- Utvalet skal òg gjennomføre ei samfunnsøkonomisk analyse av dei ulike alternativa.
- Dersom utvalet, på bakgrunn av analysar og vurderingar, vurderer det som formålstenleg å leggje fram forslag til eit pedagogisk tilbod før skulestart, skal det gjerast nærmarø greie for innhaldet i, rammene for og organiseringa av tilbodet. Utvalet skal i tilfelle ei slik tilråding vurdere om tilbodet bør vere gratis eller betalingsbasert.
- Eit av alternativa som utvalet legg fram, skal kunne setjast i verk innanfor dei økonomiske rammene vi har i dag.
- Utvalet kan vurdere andre pedagogiske tilbod til førskulebarna enn dei som er nemnde i mandatet.

Økonomiske og administrative konsekvensar

Utvalet skal vurdere økonomiske, administrative, juridiske og andre viktige konsekvensar av forslaga, sjå elles «Utredningsinstruksen med veileder om utredningsarbeid» som gjeld for arbeidet med offentlege utgreingar.

Tidsfrist

Utvalet skal leggje fram utgreinga si innan 1. juni 2010.